

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.707/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. március 27.
Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: I. rendű
Első fok: Debreceni Járásbíróság, 34.Fk.190/2019/350., ítélet, tárgyalás, 2021. június 4.
Másodfok: Debreceni Törvényszék, 2.Fkf.292/2021/33., ítélet, nyilvános ülés, 2021. november 17.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Járásbíróság 34.Fk.190/2019/350., illetve a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Fkf.292/2021/33. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Debreceni Járásbíróság a 2021. június 4-én meghozott 34.Fk.190/2019/350. számú ítéletével az I. rendű terheltet 3 rendbeli rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés g) pont], 2 rendbeli készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont], 2 rendbeli kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont], társtettesként, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 375. § (1) bekezdés, (5) bekezdés], felbujtóként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés g) pont], felbujtóként elkövetett okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont], 4 rendbeli okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont] és okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 9 év, fegyházban végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyidejűleg az I. rendű terheltet az ellene felbujtóként elkövetett kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés b) pont], felbujtóként elkövetett készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont], valamint felbujtóként elkövetett okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól felmentette,

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. november 17-én meghozott 2.Fkf.292/2021/33. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az I. rendű terhelt cselekményeit 4 rendbeli, egy esetben felbujtóként elkövetett rablás büntetteként [3 rendbeli Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés g) pont, 1 rendbeli Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont], kifosztás büntetteként [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont], lopás büntetteként [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és be) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], 2 rendbeli készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségeként [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont], 4 rendbeli, egy esetben felbujtóként elkövetett okirattal visszaélés vétségeként [3 rendbeli Btk. 346. § (1) bekezdés c) pontja szerint, 1 rendbeli Btk. 346. § (1) bekezdés b) pont] és társtettesként, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettének kísérleteként [Btk. 375. § (1) bekezdés, (5) bekezdés)] minősítette. Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 8 évre, a közügyektől eltiltást 9 évre enyhítette, egyebekben pedig a járásbíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A jogerős ítélet felülvizsgálati indítvánnyal támadott rendelkezéseinek az alábbi tényállás szolgál alapjaként:

[4] I. tényállási pont: 2018. január 3. napján 19 óra 30 perc körüli időpontban I. rendű és II. rendű terhelt az utca 1-en gyalogosan haladtak, haladásuk során felfigyeltek a velük szemben a járdán gyalogosan közlekedő 61 éves sértett 1-re, akiről – 2017 áprilisában elszenvedett combnyaktörése miatt is – lassú, nehézkes, sántító járása alapján idős korát nyomban felismerték. Sértett 1 kezében 2.000 forint értékű – bankkártyáját, személyazonosító igazolványát, lakcímkártyáját, TAJ kártyáját és adókártyáját tartalmazó 300 forint értékű irattartó noteszt, ezen kívül 2.000 forint értékű Nokia márkájú mobiltelefon-készülékét, mindösszesen 1.500 forint értékű különböző használati tárgyakat, illetve 3.000 forint készpénzt tartalmazó – kezitáskáját, illetve ezzel együtt fogva egy 1.000 forint értékű – 300 forint értékű 250 grammos kávét, illetve 1 tábla 200 forint értékű csokoládét tartalmazó – ajándéktáskát, továbbá egy SPAR feliratú vászontáskát tartott.

[5] I. rendű terhelt – felismerve, hogy sértett 1 nehézkes mozgása folytán értékei elvételének megakadályozására csak korlátozottan képes – elhatározta, hogy a sértett kezében tartott táskáit erőszak alkalmazásával elveszi, mely szándékát közölte II. rendű terhelttel.

[6] Ezt követően I. rendű terhelt sietősen megindult sértett 1-gyel szemben, míg II. rendű terhelt kissé lemaradva követte, eközben az I. rendű terhelt cselekményét mindvégig figyelemmel kísérte, jelenléte az I. rendű terheltre szándékerősítőleg hatott.

[7] I. rendű terhelt a cím 1 szám előtti járdaszakaszon sértett 1 mellé érve a sértett kezében lévő táskákra váratlanul ráfogott, majd egy hirtelen, erőteljes mozdulattal sértett 1 kezéből kirántotta azokat, ezután addigi haladási irányával egyező irányba elfutott a helyszínről az utca 1 másik oldala felé, melyet látva II. rendű terhelt az I. rendű terhelt után futott. I. rendű terhelt a táskákat a benne lévő értékekkel, közokiratokkal, bankkártyával együtt ilyen módon jogtalanul eltulajdonította.

[8] Sértett 1 a kezében tartott táskáknak a vele szemből érkező I. rendű terhelt általi megragadása és hirtelen megrántása következtében egyensúlyát veszítette, az I. rendű terhelt a táskával együtt a sértettet is elrántotta, ennek következtében elesett, így értékei elvételének megakadályozására már nem volt képes. Az elesés nyomán sértett 1 jobb oldali csípőtájékán nyolc napon belül gyógyuló zúzódásos sérülést szenvedett el.

[9] Ezt követően I. rendű terhelt az utca 1 utca 2 sarkán a történeteket mindvégig figyelemmel kísérő II. rendű terheltet bevárta, aki így utolérte I. rendű terheltet. A táskákat közösen átkutatták, a kézitáskában lévő 3.000 forint készpénzt I. rendű terhelt magához vette, míg a kézitáskát, az ajándéktáskát, illetve vászontáskát annak tartalmával együtt az utca 3 és utca 4 kereszteződésében eldobták.

[10] A cselekménnyel sértett 1-nek okozott mindösszesen 10.450 forint kár nem térült meg, a bankkártya és a közokiratok a sértetthez nem kerültek vissza. Sértett 1 2018. január 25. napján fogyanatosított tanúkihallgatása alkalmával nem kérte a részére okozott kár megtérítését.

[11] II. tényállási pont: I. rendű és II. rendű terhelt – miután az I. vádpont alatti cselekmény elkövetése nyomán a készpénzt megszerezték – az utca 4-en, majd az utca 5-ön az utca 1 irányába haladtak tovább gyalogosan.

[12] 2018. január 3. napján 20 óra körüli időpontban az I. rendű és a II. rendű terhelt az utca 5-ön a járdán haladva felfigyelt a bevásárlásból hazafelé tartó, gurulós bevásárlótáskáját egyik kezével maga után húzó, gyalogosan velük szemben haladó 69 éves sértett 2-re, akinek idős korát nyomban felismerték. A bevásárlótáskában sértett 2 2.500 forint értékű pénztárcája – melyben 25.000 forint készpénz, személyazonosító igazolványa, lakcímkártyája és bankkártyája volt elhelyezve –, továbbá 1.000 forint értékű kulcstartón elhelyezett kulcsomója, továbbá 10.000 forint értékű Lenovo A536 típusú mobiltelefon készülék volt elhelyezve.

[13] Az I. rendű és a II. rendű terhelt – felismerve, hogy sértett 2 idős kora és nehézkes mozgása folytán értékei elvételének megakadályozására csak korlátozottan képes – elhatározták, hogy az I. tényállásban írt cselekménnyel azonos módszerrel sértett 2 gurulós bevásárló táskáját jogtalanul eltulajdonítják.

[14] Ezt követően I. rendű és II. rendű terhelt sértett 2 irányába tovább haladtak. Sértett 2-höz közel érve II. rendű terhelt elől, míg I. rendű terhelt közvetlenül mögötte haladt. II. rendű terhelt a cím 2 szám előtti járdaszakaszon a sértett mellett elhaladt, nyomban ezután I. rendű terhelt a sértett mellé ért, és hirtelen egy erőteljes mozdulattal a gurulós bevásárlótáskát a sértett kezében tartott húzórésznél fogva megragadta és megrántotta, a táskát a sértettől ilyen módon elvette.

[15] Nyomban ezt követően az I. rendű és a II. rendű terhelt az I. rendű terhelt által megszerzett bevásárló táskával együtt az addigi haladási irányukkal egyező irányba futva távoztak a helyszínről, ilyen módon a bevásárló táskát és az abban lévő értékeket I. rendű terhelt jogtalanul eltulajdonította

[16] Sértett 2 a bevásárlótáska I. rendű terhelt általi erőteljes megrántása következtében, tekintettel arra, hogy a táska megrántásával a bizonytalan, nehézkes járású sértettet is elrántotta, egyensúlyát veszítette és térdre esett, így értékei elvételének megakadályozására már nem volt képes. Az elesés következtében sértett 2 sérülést nem szenvedett el.

[17] A terheltek a bevásárlótáska tartalmát átkutatták, a pénztárcából 25.000 forint készpénzt II. rendű terhelt magához vett. A cselekménnyel okozott mindösszesen 40.500 forint kárból 2.000 forint a bevásárlótáska lefoglalása és sértett 2 részére történő kiadása révén megtérült, míg a táskában lévő pénztárcában elhelyezett közokiratok, illetve bankkártya a sértetthez nem kerültek vissza.

[18] IV. tényállási pont: 2018. január 7. napján reggeli 8 óra 15 perc körüli időpontban I. rendű és II. rendű terhelt az utca 6-on haladt személygépkocsival, amikor felfigyeltek az utca 7 irányából a tér 1 felé gyalogosan haladó 83 éves sértett 3-ra, akinek idős korát lassú, nehézkes mozgásából adódóan nyomban felismerték.

[19] Sértett 3 a kezében vitte az 5.000 forint értékű táskáját, amelyben 2.000 forint értékű 2 db rózsafüzér, 800 forint értékű imakönyv, 200 forint értékű 10 db szaloncukor, továbbá személyazonosító igazolványa, lakcímkártyája, adókártyája és TAJ kártyája volt elhelyezve.

[20] I. rendű terhelt a személygépkocsival előre haladt a sértett haladási útvonalán, kissé előrébb megállt, és közölte II. rendű terhelttel, hogy a kocsiból kinyúlva a mellettük elhaladó sértett 3-tól hirtelen mozdulattal vegye el a táskát a benne lévő értékekkel együtt.

[21] II. rendű terhelt végül a közben járó motorral várakozó személygépkocsiból kiszállt és a személygépkocsi mellett elhaladó sértett 3 után lépett, majd sértett 3 kabátját, ezzel egyidejűleg a sértett fején lévő kendőt hátulról megragadta és erőteljesen megrántotta, melynek következtében sértett 3 egyensúlyát veszítette és elesett, ennek során bal kezét és fejének bal oldalát megütötte.

[22] Mindezt követően II. rendű terhelt a további bántalmazástól tartó, földre került sértett 3 arcára egyik kezével ráfogott, a sértett kendőjét az arcába húzta, míg az őt ért erőszak miatt értékei megakadályozására ekkor már nem képes sértett jobb kezéből a táskát egy erőteljes mozdulattal kivette. Ezt követően II. rendű terhelt a személygépkocsiba, annak jobb első ülésére visszaült, nyomban ezt követően a személygépkocsival I. rendű terhelt nagy gázzal elhajtott a helyszínről.

[23] Sértett 3 az őt ért bántalmazás következtében a bal oldali homlokfél zúzódását és hámhorzsolását, továbbá a bal csukló zúzódását szenvedte el, mely sérülések gyógytartama 8 napon belüli.

[24] A fenti cselekménnyel okozott 8.000 forint kárból a táska, illetve az abban lévő használati tárgyak lefoglalása és a sértettnek történő kiadása révén 7.880 forint megtérült, a táskával együtt jogtalanul elvett közokiratok sértett 3-hoz visszakerültek.

[25] VI. tényállási pont: 2018. január 23. napján az esti órákban, közelebbről meg nem határozható időpontban a 62 éves sértett 4 az utca 8-utca 9 sarkánál gyalogosan haladt, bal kezében 2.000 forint értékű vászontáskát vitt magával, melyben 1.500 forint értékű – 3.000 forint készpénzt, személyazonosító igazolványát, lakcímkártyáját, adókártyáját és TAJ kártyáját tartalmazó – pénztárcája, továbbá orvosi iratai voltak elhelyezve.

[26] I. rendű és fiatakorú III. rendű terhelt a sugárút 1-en gyalogosan haladtak, amikor felfigyeltek sértett 4-re, aki csontritkulása, korábbi trombózisa és mindkét lábának korábbi törése miatt lassan, nehézkesen mozgott.

[27] I. rendű terhelt ekkor – felismerve, hogy sértett 4 idős kora és nehézkes mozgása folytán értékei elvételének megakadályozására csak korlátozottan képes – fiatakorú III. rendű terheltnak felvetette, hogy el kellene venni a sértett táskáját. Nyomban ezt követően I. rendű

terhelt felhívta a III. rendű terheltet arra, hogy sértett 4 mögé lépve egy hirtelen mozdulattal vegye el tőle a táskát. Erre azonban a III. rendű terhelt nem volt hajlandó, mire I. rendű terhelt közölte vele, hogy akkor majd ő veszi el, és egyidejűleg felhívta a III. rendű terheltet arra, hogy a cselekmény elkövetésében figyeléssel segítse, amelybe a III. rendű terhelt beleegyezett.

[28] I. rendű és fiatakorú III. rendű terhelt az ilyen módon kialakult közös elhatározásuknak megfelelően sértett 4 után indultak, majd a sértettet utolérve, mellette elhaladva I. rendű terhelt egy hirtelen, erőteljes mozdulattal kirántotta sértett 4 kezéből a táskát, azt ilyen módon jogtalanul eltulajdonítva. A III. rendű terhelt eközben mindvégig figyelemmel kísérte a történeteket, jelenléte I. rendű terheltre szándékerősítőleg is hatott.

[29] Sértett 4 a kezében lévő táskának a mögüle érkező I. rendű terhelt által történt hirtelen kirántása következtében, tekintettel arra, hogy I. rendű terhelt a táskával együtt a sértettet is elrántotta, egyensúlyát veszítette, és a földre esett, így értékei elvételének megakadályozására már nem volt képes. Az elesés következtében sértett 4 a könyökén nyolc napon belül gyógyuló hámhorzsolásos sérülést szenvedett el.

[30] A cselekménnyel okozott mindösszesen 6.500 forint kár nem térült meg, sértett 4-hez a fenti közokiratok nem kerültek vissza. Ezt követően I. rendű és fiatakorú III. rendű terhelt sietve távozott a helyszínről, ahonnan település 1-be, II. rendű terhelt édesanyjának lakásához mentek, ahol sértett 4 közokiratait I. rendű terhelt elégette.

[31] II. 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjában írt felülvizsgálati okra való hivatkozással.

[32] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, ami ítéletének felülbírálatra alkalmatlanságát eredményezte, míg a másodfokú bíróság „érdemben nem vizsgálta felül az elsőfokú eljárást”, így „mindkét eljárás törvénysértő és az eljárások eredményeképpen megállapított bűnösség anyagi jogszabályt sért”.

[33] A IV. pontban megállapított tényállást megalapozatlannak ítélve bizonyítatlannak vélte az I. rendű terhelt közreműködését a cselekmény elkövetésében, utalva arra is, hogy egyedül ebben az esetben „van egyből személyre irányuló erőszak a cselekmény elkövetésénél”, így az nem illik az I. rendű terhelt „elkövetési módozatába”. Sérelmesnek tartotta azt is, hogy „az ítéletben nem kapott választ arra, – amire a vádirat sem mutatott rá – hogy a IV. vádpontban még társtettesként volt vádolva a rablási cselekményben” az I. rendű terhelt, noha semmilyen tettesi magatartást nem tanúsított.

[34] Másodlagos érvei szerint a IV. pontban a rablásra történő felbujtás semmiképpen sem róható az I. rendű terhelt terhére, mert szándéka nem terjedt ki a rablás elkövetésére, ezért „maximum a kifosztás állapítható meg”.

[35] Úgy látta, hogy a jogerős ítélet törvénysértően minősítette az I. rendű terhelt I., II. és VI. pontjában írt cselekményeit rablás büntetteként, mert azok helyesen a kifosztás büntettét valósítják meg. Vélekedése szerint az I. rendű terhelt egyik esetben sem alkalmazott személy elleni erőszakot a sértettekkel szemben. Az alapul fekvő tényállások eltérésére való hivatkozással tévesnek tartotta az eljáró bíróságok részéről a BH 2010.143. és az EBH 2013.B.19. számú eseti döntésre való hivatkozást, ugyanakkor a BH 2018.160. számú eseti döntés felhívásával az általa igényelt minősítést, a kifosztást még inkább alátámasztottnak vélte.

[36] Indokai alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

[37] 2. A Legfőbb Ügyészség a Fk.Bf.771/2024. számú átiratában az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[38] Törvényben kizárnak ítélte a felülvizsgálati indítványt abban a részében, amelyben – az alapeljárásban az elsőfokú ítélet elleni védelmi fellebbezésben előadottakat megismételve – a tényállás megalapozottságát vitatta, a bizonyítékok értékelését kifogásolta, valamint az ítéleti tényállásban nem, avagy abban másként szereplő adatokra hivatkozott.

[39] Az indokolási kötelezettség megsértésére való hivatkozást eljárási szabálysértésként tartotta értékelhetőnek. Eljárási szabálysértés miatt azonban a Be. csak a 649. § (2) bekezdésében írt okból biztosítja a felülvizsgálatot, amelyek közül az indítvány egyikre sem hivatkozott, mert a felülvizsgálat törvényi okai között az indokolási kötelezettség megsértése nem szerepel. Kétségtelen, hogy a bíróság indokolási kötelezettségének teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség, amely nem diszkrecionális, hanem törvényileg szabályozott. A bírói döntés indokolásának megléte törvényileg egzakt kötelezettség, legfeljebb mikéntje lehet mérlegelés tárgya; ez utóbbi azonban immár a relatív eljárási szabálysértések körébe tartozó [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont], ebből következően pedig felülvizsgálat alapja nem lehet (BH 2023.238., BH 2023.121., BH 2020.355.).

[40] Ezzel szemben az átirat a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont első fordulata szerinti felülvizsgálati okra való hivatkozásként tartotta elbírálnak a rablásként értékelt cselekmények minősítését támadó indítványbeli okfejtést. Az irányadó tényállás áttekintését követően akként foglalt állást, hogy az I., II., IV. és VI. tényállási pontban rögzített terhelti cselekvésekben a rablási erőszak ismérvei hiánytalanul felismerhetők. Az I., II. és VI. pontban az erőfölényben lévő I. rendű terhelt ugyanis a sértetteket a kezükben tartott táskát megragadva a földre rántotta, azaz, tudata arra is kiterjedt, hogy a sértetteket elrántva az ellenállásukat kizárja, és a táskát így szerezze meg. Ekként a közvetlenül a sértett birtokában lévő tárgyra irányított erőhatás – a terhelt szándékának megfelelően – áttevődött a sértettre, az ellenállás lehetőségét kizárva. Ezt pedig a BH 2024.6. számon közzétett eseti döntés nyomán a rablás büntetnének a megállapítására vezető magatartásként értékelte.

[41] A IV. tényállási pontbeli cselekményt érintően pedig csak annyi eltérést látott, hogy az I. rendű terhelt a végrehajtásban eltérő szerepben vett részt, mégpedig bűnszegédi bűnrészesi magatartást tanúsítva. Büntetőjogi felelősségét nem befolyásolja, hogy terhelt-társa miként vitte véghez a táskák megszerzését, mert a társa által választott elkövetés módja iránt közömbös volt. Ezzel párhuzamosan az indítványozó utalt arra is, hogy az elkövetői alakzat megállapítása nem a minősítés része, ezért annak téves megállapítása önmagában felülvizsgálat alapjaként nem szolgálhat.

[42] Ugyancsak törvényesnek vélte az I., IV. és VI. pontban a rablás Btk. 365. § (3) bekezdés g) pontjában írt minősített esetének felrovását is, így összességében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ügyben sem a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontjának aa) pontja szerinti, sem a Be. 649. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti felülvizsgálati ok nem valósult meg.

[43] A törvényes keretek között kiszabott büntetés pedig önmagában a felülvizsgálati eljárásban nem támadható, és nem vizsgálható az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (BH 2019.158.).

[44] Indítványozta ezért a jogerős ítélet hatályában fenntartását.

[45] 3. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében fenntartotta a felülvizsgálati indítványban foglaltakat.

[46] 4. Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára maga is észrevételt tett, hangsúlyozva, hogy a IV. tényállási pontban írt bűncselekményt nem követte el, a rablás tekintetében a bűnösséget az eljárás során végig tagadta. Sérelmezte, hogy az eljárás bíróságok

a büntetés kiszabása során nem vették figyelembe a három kiskorú gyermekét, nehéz életkörülményeit és büntetlen előéletét, amelyre tekintettel maga is indítványozta az indítvány szerinti döntés meghozatalát.

[47] **III.** Az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[48] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[49] Az I. rendű terhelt védője több irányból is támadta a jogerős ítéletet, azt – az indítvány tartalma szerint – anyagi- és eljárásjogi okból is törvénysértőnek értékelve.

[50] Az indítványozó kifogásainak sorában eljárési szabálysértésként szorult elbírálásra az indokolási kötelezettségnek az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát eredményező megsértésére való hivatkozás, míg a IV. tényállási pontban írt cselekményt illetően a bűnösség törvénysértő megállapításának állítása a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok, az I., II. és VI. tényállási pontban írt cselekmények törvénysértő minősítésének és ezzel összefüggésben a kiszabott büntetés törvénysértő jellegének sérelmezése pedig a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjának I. fordulatában írt felülvizsgálati ok alapulvételével volt megítélhető.

[51] 2. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 648. § b) pontja szerinti eljárési szabálysértésre alapítva a törvény kizárólag Be. a 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjában kimerítően felsorolt okokból biztosítja a felülvizsgálat igénybevételének a lehetőségét. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a felülvizsgálati indítványban állított eljárési szabálysértés vizsgálatára csak akkor kerülhet sor, ha az a büntetőeljárási törvényben tételezett eljárési szabálysértések között szerepel.

[52] Az indokolási kötelezettségnek az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát eredményező megsértése 2018. július 1. napjától, a jelenleg is hatályos Be. hatálybalépése óta nem felülvizsgálati ok. Eljárési szabálysértés miatt az indokolás egyetlen hibája szolgálhat felülvizsgálat alapjaként, éspedig, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont, 608. § (1) bekezdés f) pont]. Ilyen ellentét fennállását azonban az indítványozó maga sem állította.

[53] Éppen azért a Kúria csak röviden tér ki rá, hogy a bíróság határozatának indokolása kizárólag a bírói döntés meghozatalára vezető érveket rögzíti, és sohasem a vád emeléséről és annak képviseletéről rendelkező ügyészség döntésének indokait. Értelmezhetetlen még a felvetés is, hogy az indítványozó védőnek mely okból kellene az ítélet (a bírói döntés) indokaiból „választ kapnia” az ügyészség döntésének indokairól, azaz, hogy az ügyészség az I. rendű terhelt IV. tényállási pontban írt cselekményében mely elkövetési alakzat jegyeit ismeri fel. A kérdés ugyanakkor már csak azért is merőben elméleti, mert a Debreceni Járási Ügyészség a B.143.2018/125. számú vádiratának 16. oldalán olvasható minősítés szerint I. rendű terhelt ellen felbujtóként (tehát nem társtettesként) elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés g) pont] miatt emelt vádat a IV. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán.

[54] A Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt törvényi okok valamelyikének megfeleltethető eljárési szabálysértésre való hivatkozás hiányában pedig a felülvizsgálat eljárás lefolytatásának lehetősége sem nyílik meg, ezért az indítvány az indokolási kötelezettség bíróság általi teljesítését támadó részében törvényben kizárt.

[55] 3. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[56] A felülvizsgálati eljárás megkerülhetetlen szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[57] E szabályok pontosan abból fakadnak, hogy a felülvizsgálat a jogerős [azaz a Be. 456. § (1) bekezdése értelmében végleges és mindenkre kötelező döntést hordozó] ítélet elleni jogi, nem pedig ténybeli kifogások érvényesítését biztosító rendkívüli jogorvoslat. Éppen ezért a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg.

[58] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem csupán a jogerős ítéletben írt tényállás támadhatatlan, de az a mérlegelő tevékenység is, amely e tényállás megállapítására vezetett. Ebből következően a felülvizsgálat során a felmerült bizonyítékok felülmérlegelésére, az ítéleti tényállás esetleges megalapozatlanságát érintő következtetések levonására, eltérő tényállás megállapítására az eljárási törvény nem biztosít lehetőséget.

[59] Az indítványozó védő és – észrevételében – az I. rendű terhelt tehát a Be. 650. § (2) bekezdésében és a 659. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva, az irányadó tényállással nyílt ellentétben állította, hogy a IV. tényállási pontban írt cselekmény elkövetésében nem vett részt. Az ítéletben rögzített tények tagadása, a tényállás felderítetlenségben megnyilvánuló megalapozatlanságának állítása, a cselekmény bizonyíthatatlanságát részletező okfejtés nem a büntető anyagi jog szabályaira vonatkozó érvelést hordoz. Ellenkezőleg, az eltérő tények megállapítása iránti igényből eredezteti az eltérő jogi következtetés levonásának szükségességét, ami azonban a felülvizsgálati eljárásban tilalmazott.

[60] Ehhez képest az ítéleti tényállásban megállapított cselekmények elkövetése mindig azért kétséget kizáróan bizonyított, mert azt jogerős – végleges és mindenkre kötelező – bírói döntés állapította meg. Az ítélet ténybeli megváltoztatására pedig csak perújítás útján – annak feltételeinek teljesülése esetén – kerülhet sor.

[61] 4. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt cselekményének téves minősítése vagy a Btk. más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki.

[62] A védői indítvány szerint a tényállás I., II., IV. és VI. pontjában írt cselekmények minősítése téves, mert azok nem rablást, hanem a kifosztás büntettét valósítják meg, és ennek következtében a bíróság a helyes minősítéshez képest eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki. A védő indítványa ezért a szóban lévő felülvizsgálati ok első fordulatainak megfelel, az alapján a felülvizsgálatnak helye van. Ennek megfelelően a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot az I., II., IV. és VI. tényállási pontban írt bűncselekmények törvénysértő minősítését, illetve a kiszabott büntetés törvénysértő jellegét vizsgálva bírálta felül [Be. 659. § (5) bekezdés]. E felülbírálatot a fentebb írtak szerint a Be. 650. § (2) bekezdésében és a 659. § (1) bekezdésében írt szabályok szem előtt tartásával, kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével végezte el, figyelmen kívül hagyva az indítványnak és a terhelti észrevételnek az e tényállásban írt életbeli tényektől eltérő tényállításait.

[63] Az eldöntendő kérdés ekként az volt, hogy e tényállás elemzésével az I. rendű terhelt cselekményei megvalósítják-e a rablás büntettét, avagy kifosztás büntetteként történő minősítésük indokolt.

[64] 5.1. A Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző rablás többmozzanatú bűncselekmény, amely egyfelől a sértettre gyakorolt, az ellenállást megtörő erőszak vagy az élet, illetve a testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetés útján megvalósuló kényszerítésből, másfelől a dologelvételből tevődik össze. A rablás tehát látszólagos anyagi halmazat, amely törvényi egységként (ún. összetett bűncselekményként) a kényszerítést mint eszközcselekményt, és a dologelvételt mint célcselekményt egyetlen törvényi tényállásban kapcsolja össze.

[65] 5.2. Az I., II. és VI. tényállási pontban írt cselekmény során pedig I. rendű terhelt pontosan azért rántotta meg a sértettek kezében fogott táskákat, hogy a tartalmukat megszerezze, azokat jogtalanul eltulajdonítsa. Azaz, a táskák I. rendű terhelt általi erőteljes megrántása és a dologelvétel egymással az eszköz és a cél viszonyában állt. Az szorul tehát megítélésre, hogy a táskák megrántása egyúttal a sértettek dologelvétel célját szolgáló, erőszakkal végbement kényszerítésként értékelhető-e, avagy sem.

[66] Általánosságban, a rablás megállapítására vezető erőszak alatt személy ellen irányuló olyan fizikai erő kifejtését kell érteni, amely fizikai ráhatás alkalmas arra, hogy a megtámadott személy fizikai ellenállását leküzdje. A rablási erőszak lenyűgöző erejű, akaratot bénító, amely a sértett akaratának megtörését célozza, és arra alkalmas. Az ilyen mérvű erőszak nem teszi lehetővé, hogy a megtámadott az ellenállás és az engedelmség között választhasson, és arra kényszerül, hogy a dolog elvételét tűrje [Kúria Bfv.II.38/2013/5. (EBH 2013.B.19.)].

[67] A rablást azonban kizárólag személy elleni irányuló erőszak valósítja meg. Nem rablási erőszak a dolog elleni erőszak és a személyt kizárólag a dolog elvételén keresztül érintő erőszak. Ha azonban a dologra irányuló erőszak nem csupán érinti, de az ellenállás kifejtésére irányuló akaratának megtörésére alkalmas módon áttevődik a dolog birtokosára, az ezt követő (ezzel egyidejű) dologelvétel már rablásként értékelendő. Azaz: rablás valósul meg, ha az elkövető a sértett értékének megszerzése érdekében közvetlenül magára az elvenni kívánt dologra úgy fejt ki erőszakot, hogy a támadó magatartás (ellökés, rángatás, földre esett sértett vonszolása) következtében az erőszak a dologról áttevődik a sértett személyére, és ezáltal a dolog elvételét megakadályozni akaró sértett ellenállását megtöri (BH 2010.143.).

[68] Továbbá: ha a személyre áttevődő erőszak az ellenállás megtörésére való alkalmassága esetén is megvalósítja a rablást [még akkor is, ha a sértett ellenszegülését ténylegesen nem töri le: Kúria Bfv.III.1.195/2014/7. (BH 2015.153.), Bfv.II.89/2018/7. (BH 2019.66.), Bfv.III.195/2019/9. (BH 2019.292.II.)], úgy a logika szabályai szerint szükségképpen rablásként értékelendő, ha az elkövető által kifejtett erőszak nem csupán alkalmas az ellenállás leküzdésére, de az elhárítást ténylegesen is kizárja.

[69] Következésképpen: rablás valósul meg, ha az elkövetés tárgya nem csupán a dologelvétel célpontja, de egyúttal a sértettre ható, lenyűgöző erőszak közvetítője is. Rablásként minősül tehát, ha az idős korú sértett táskáját az elkövető olyan módon és erővel rántja meg, hogy attól a sértett földre zuhan, eleve kizárva ezzel a sértett bármilyen ellenállását [Bfv.II.1.021/2022/8. (BH 2024.6.)].

[70] A jelen ügyben az I., II. és VI. tényállási pontban megállapított, irányadó tényállás alapján is pontosan ez a helyzet.

[71] Az I. rendű terhelt ugyanis – az I. pontban a sértettnek szemből, a II. és VI. pontban hátulról érkezve – nem csupán megrántotta a sértettek kezében fogott táskát (gurulós bevásárlótáskát), de a jogerős ítéleti tényállás szemléletes megfogalmazása szerint a táskák

megrántásával együtt a sértetteket is elrántotta {elsőfokú ítélet [89], [97] és [128] bekezdés}. Ekként az I. rendű terhelt a táskák megrántásával gyakorolt erőt a sértettekre, és ez az erő kifejtés a sértettek ellenállását kizáró hatással járt, mert a földre zuhanva védtelenné, a táskájuk elvételének megakadályozására, de még annak megkísérlésére is képtelenné váltak. Ez azt jelenti, hogy az I. rendű terhelt a táskák megrántásával olyan lenyűgöző erőt közvetített a sértettekre, amellyel az ellenállás lehetőségét előre is letörte.

[72] Az imént vázoltak szerint a védői okfejtéssel szemben az I. rendű terhelt – az eltulajdonítani kívánt dologra ható erő által közvetített – személy elleni erőszak révén kényszerítette a sértetteket a dologelvétel tűrésére, az ellenállás lehetőségétől megfosztva őket, ezzel teljeskörűen kimerítve a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző rablás törvényi tényállási elemeit.

[73] Ezzel párhuzamosan az I. rendű terhelt védője által a kifosztásként történő minősítés mellett felhozott, BH 2018.160. számon közzétett eseti döntés a jelen ügyre vonatkoztatható elvi tartalommal nem bír, hiszen az nem a kifosztás és a rablás, hanem a kifosztás és a lopás elhatárolása során követni indokolt iránymutatást hordoz. Ezért nemcsak a ténybeli alap, de a jogi kapcsolódás is hiányzik, amely a két ügyet egymással rokoníthatóvá tenné, ezzel a hivatkozott eseti döntés elvi tételeit jelen ügy szempontjából is jelentőséggel ruházná fel.

[74] 5.3. Mindemellett az indítványozó védő azt is vitatta, hogy az I. rendű terheltnek az ítéleti tényállás IV. pontjában foglalt cselekménye a II. rendű terhelt által végrehajtott rabláshoz kapcsolódó felbujtásként lenne értékelhető.

[75] Általánosságban: a Kúria jogelődje, a Legfelsőbb Bíróság 3/2011. (X. 14.) Büntető jogegységi határozata szerint a bűnrészes a bűncselekménynek az olyan elkövetője, aki a törvényi tényállás megvalósításában közvetlenül nem vesz részt, ám a tétessel szándékegységben jár el, és a törvényi tényállás megvalósítása nélkül is oksági kapcsolatba hozható a cselekvősége a legalább kísérleti szakban eljutott tettesi cselekménnyel, mégpedig annak befejezettsége (bevégzettsége) előtt. Ebből egyenesen következik, hogy a részes cselekménye a tettesi, társtettesi cselekménnyel szemben alárendelt, mert tettesi bűncselekményt feltételez.

[76] Az előbbiekből következik a részesi bűncselekmény járulékos jellege. Ebben az fejeződik ki, hogy a részesi cselekmény ebben a minőségében (eltekinthetve azoktól a tényállásoktól, amelyeknél a fogalmilag részesi cselekmény sui generis bűncselekmény) csak annyiban büntethető, amennyiben az alapcselekmény is büntethető; a jogi minősítés tekintetében is osztja a tettesi alapcselekmény sorsát; végül a részesi cselekményre is a tettesi alapcselekmény büntetési tétele vonatkozik. A részesi cselekmény járulékos jellege alóli kivételként a részes nem felel a tettes minőségi túllépéséért [BH 2022.172. (Bfv.I.397/2021/16.), BH 2017.139.II. (Bhar.I.1.088/2016/12.)], azaz amiatt, hogy a tettes más törvényi tényállásba illeszkedő, vagy más ilyen bűncselekményt is megvalósít, mint amelyre (a felbujtó) rábíró tevékenysége vonatkozik, vagy amelyhez (a bűnsegéd) segítségnyújtása történt.

[77] Ez azt jelenti, hogy a részes tetteshez társulása a tettes szándékához történik. A részesi szándék a tettesi szándékkal mutat egyezőséget, azt kiváltja vagy a véghezvitel végett erősíti. A részesi szándék tehát nem a véghezvitelt követő, hanem az előtti. Ebből az is következik, hogy a részesnek a becsatlakozáskor, illetve a cselekmény végrehajtása idején van lehetősége behatárolni, akár megváltoztatni szándéktartalmát önmaga és a tettes felé. Ha azonban ezt nem teszi, tehát a véghezvitel terjedelmét nem korlátozza, a végrehajtástól való visszalépését a kívül világ számára észlelhetően, felismerhetően nem jelzi, akkor számolnia kell azzal, hogy folyamatos jelenléte a végrehajtást változatlanul erősíti. E következtetés alapja ténybeli. A belső történés, amely a kívül világ (így a társai) előtt rejtve marad, nem lehet jogi következtetés tárgya [BH 2021.246.I-II. (Bfv.III.390/2020/12.), hasonlóan: BH 2019.155.II.

(Bfv.III.720/2018/10.), BH 2018.267.II. (Bfv.III.1.899/2017/11.), BH 2016.321. (Bfv.III.198/2016/6.), BH 2014.103.II. (Bfv.III.868/2012/14.)).

[78] A felbujtói (bűnrészesi) magatartás jogi természetéből következően, a részesi magatartás felülvizsgálatának – értelemszerűen – nem lehet tárgya, szempontja az adott bűncselekmény törvényi tényállásán belüli magatartás megvalósításának, megvalósulásának elvárása. A részesi felróhatóság feltételezi a tettesi alapcselekmény meglétét.

[79] Ez a jelen ügyben is adott. Az irányadó tényállás szerint a tettesi alapcselekményt kifejtő II. rendű terhelt a 83 éves sértettet a ruházatánál fogva a földre rántotta, egyik kezével „ráfogott” a földön fekvő sértett arcára, majd a táskáját ekkor vette ki a kezéből. Ezt követően a sértettől elvett értékekkel együtt beült a közelben rá várakozó, az I. rendű terhelt által vezetett gépkocsiba, amellyel nagy sebességgel távoztak. E cselekmény pedig a rablás büntetést valósítja meg; a II. rendű terhelt még többet is tett, mint az I. rendű terhelt a tettesként megvalósított rablási cselekményei során, ugyanis nem is csupán az elvenni kívánt dologra (a sértett táskájára) fejtett ki erőt, de közvetlenül a sértettre gyakorolt erőszakot: először akkor, amikor a ruházatánál (a kendőjénél) fogva a földre rántotta, másodszor pedig akkor, amikor a földön fekvő sértett arcát megragadta. A II. rendű terhelt pontosan az erőszak révén tette képtelenné a sértettet az ellenállásra, azaz: kényszerítette a táskája elvételének tűrésére.

[80] Ehhez képest a Kúriának ugyancsak az irányadó tényállás alapulvételével kellett állást foglalnia, hogy e tettesi alapcselekmény kifejtésére az I. rendű terhelt bírta-e rá (bujtotta fel) a II. rendű terheltet.

[81] Nem kétséges, hogy az I. rendű terhelt megelőzően nem pontosan e cselekmény végrehajtására hívta fel társát, hanem arra, hogy az általa vezetett gépkocsiból kinyúlva a sértettől „hirtelen mozdulattal vegye el a táskát a benne lévő értékekkel együtt” {elsőfokú ítélet [37] bekezdés}.

[82] E felhívás ismeretében az eldöntendő kérdés, hogy az I. rendű terhelt szándéka az erőszak alkalmazására kiterjedt-e, avagy a II. rendű terhelt a felhívás szerinti szándékegységhez képest minőségi túllépést megvalósítva alkalmazott erőszakot, és követett el – kifosztás büntette helyett – rablást.

[83] Minőségi túllépésről azonban szó sincs. Bár a tényállásban írt megfogalmazásban személy elleni erőszakról nem esik szó, de az pontosan olyan magatartás tanúsítására irányul, amelyet – az előbbieken írtak szerint – 2018. január 3-án, 4 nappal e cselekményt megelőzően maga az I. rendű terhelt is csak a sértettre áttevődő erőszak útján volt képes végrehajtani (I., II. tényállási pont). A január 7-i első cselekmény (III. tényállási pont) erőszak kifejtése nélkül is, a sértett táskájának a karjáról való „leakasztásával” is véghezvihető volt, ami azonban csupán annyit jelent, hogy a cél elérése érdekében több út is nyitva állt a terheltek előtt. Az I. rendű terhelt által a II. rendű terhelt felé címzett felhívás azonban nem állított korlátot a lehetséges végrehajtási módokhoz. Az elkövetési mód előre látható vagylagossága iránti közöny pedig szabad mandátumot ad a „végrehajtóként” cselekvő számára, ami az elkövetésben felbujtással és/vagy bűnsegéllyel közreműködő felelősségét a „végrehajtó” cselekvőségéhez rendeli, ha a felbujtó és/vagy a bűnsegéd a közreműködésének – noha tehetné – maga nem állít korlátot. Rablásért felel tehát a részes, ha felismeri, hogy a tettes a sértett ellenállása esetén a dolog elvétele végett erőszakot is alkalmazni fog [Bfv.II.1.165/2023/10. (BH 2024.259.)], ugyanakkor attól – bár tehetné, de – nem határolja el magát. A IV. tényállási pont esetében is pontosan ez a helyzet.

[84] Az előbbiekre tekintettel a Kúria csupán a teljesség érdekében tér ki rá, hogy az I. rendű terhelt szerepe nem korlátozódott csupán a II. rendű terhelt dologelvételre történő felszólítására. Magatartása ennél jóval sokrétűbb volt: a tettesi alapcselekmény végrehajtása

során a helyszínen várakozott, majd az elkövetés befejezését követően a tettesi magatartást kifejtő II. rendű terheltet bevárta, segítve őt a menekülésében, valamint – a részesedés igényével – a sértettől eltulajdonított dolgok biztosításában. Ezzel szándékerősítő hatást gyakorolt a II. rendű terheltre, aki annak a tudatában támadhatta meg a sértettet, hogy menekülése a társa segítségével biztosított. Ez azonban beleolvad a felbujtói magatartásába; abban az esetben ugyanis, ha a felbujtó a felbujtást követően segítséget is nyújt a tettesnek a bűncselekmény elkövetéséhez, úgy a súlyosabb megítélésű felbujtói minőséget kell a terhére megállapítani, amibe a bűnsegédi elkövetés beolvad [Bfv.II.861/2018/6. (BH 2019.124.), Bfv.I.1957/2015/8. (BH 2016.237.).

[85] Jelen esetben az I. rendű terhelt mindvégig figyelemmel követte a II. rendű terhelt magatartását és a II. rendű terhelt által alkalmazott erőszakot észlelve sem távozott a helyszínről azért, hogy távozásával a külvilág számára is felismerhetővé tegye, miszerint a szándékegység az erőszak tanúsítására már nem terjedt ki. Következésképpen: ha az I. rendű terhelt által a II. rendű terhelt felé címzett felbujtás nem rablás, hanem kifosztás elkövetésére is irányult volna (ami az előbbiek szerint elvethető volt), az erőszakot észlelve az I. rendű terhelt nem nyilvánította ki, hogy társa magatartása az előzetes szándékegységen túlmutat, sőt, a menekülés ígéretét hordozó jelenlétével, majd ezen ígéret beváltásával az erőszak alkalmazásának ismeretében is erősítette a II. rendű terhelt szándékát, a rablás büntettként minősülő cselekményéhez szándékosan segítséget nyújtva. Másként szólva, ha az I. rendű terheltnek a cselekményt megelőző magatartásával kifosztás elkövetésére kívánta volna rábírní a II. rendű terheltet, akkor is a II. rendű terhelt minőségi túllépésének ismeretében nyújtott a részére segítséget, azaz, részesi (bűnsegédi) magatartása még ez esetben is a rabláshoz kapcsolódna.

[86] Ehhez képest – a Legfőbb Ügyészség érveivel is szemben – az I. rendű terhelt felbujtói [Btk. 14. § (1) bekezdés] magatartást tanúsítva kapcsolódott a II. rendű terhelt tettesi – rablást megvalósító – alapcselekményéhez.

[87] 5.4. Az indítvány az I., IV. és VI. pontban a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékosságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére történt elkövetést nem vitatta, sőt, a kifosztás büntettként [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont] megvalósulását állítva azzal szükségképpen maga is egyetértett.

[88] 5.5. Mindezek alapján a jogerős ítélet törvényesen minősítette az I. rendű terhelt I., II., IV. és VI. tényállási pontban foglalt cselekményét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és – az I., IV. és VI. pontban – a (3) bekezdés g) pontja szerint minősülő rablás büntettként, amelyet az I. rendű terhelt a IV. pontban felbujtóként követett el.

[89] 6. Az I. rendű terhelt felülbírálat tárgyát képező cselekményeinek maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel pedig a kiszabott büntetés csak akkor vizsgálható, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabták ki [BH 2016.264.II. (Bfv.I.415/2016/7.)]. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [BH 2017.219.II. (Bfv.I.1.502/2016/6.)].

[90] Jelen esetben a jogerős ítélet 8 év szabadságvesztést szabott ki a terhelttel szemben, amely a Btk. 365. § (3) bekezdése szerint minősülő rablás büntettként miatt kiszabható szabadságvesztés felső határa alatt marad, és így – értelemszerűen – a halmazati büntetéskiszabás szabályaira [81. § (1)-(3) bekezdés] figyelemmel az adott esetben kiszabható, 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztésben meghatározott büntetési tétel keretei

közé esik. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme ezért nem vethető fel.

[91] Ennek folyományaként a cselekmény törvényes minősítése mellett, a Btk. más szabályának megsértése nélkül, a törvényes büntetési tételkeret határain belül kiszabott szabadságvesztés sem volt érinthető.

[92] 7. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben – a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[93] *A határozat elvi tartalma*

Rablás – és nem kifosztás – valósul meg, ha az elkövetés tárgya nem csak a dologelvétel célpontja, de egyúttal a sértettre ható, lenyűgöző erőszak közvetítője is. Az ellenállás megtörésére alkalmas, a rablás megállapítására vezető erőszakot jelent ezért, ha az elkövető a sértett táskáját olyan erővel rántja meg, hogy attól a sértett a földre zuhan.

[94] IV. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[95] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. március 27.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró